

Sahaben al-Hasan ibn 'Ali

Innehåll

- Härstamningen av al-Hasan ibn 'Ali
- al-Hasans avkomma
- al-Hasans hustrur
- Hans födelse och uppväxt
- Hans liv under de rättledda kaliferna
- Tog al-Hasan ibn 'Ali över kalifatet?
- Hur länge varade hans kalifat?
- Varför avstod al-Hasan ibn 'Ali kalifatet till Mu'awiya?
- Villkoren i fredsavtalet
- Hans relation till Mu'awiya
- al-Hasans död må Allah vara nöjd med honom

Härstamningen av al-Hasan ibn 'Ali

- **Namn:** al-Hasan ibn 'Ali ibn Abi Talib ibn 'Abd al-Muttalib ibn Hashim ibn 'Abd Manaf.
- **Fader:** 'Ali ibn Abi Talib, Profetens kusin, de troendes ledare och den fjärde rättledda kalifen.
- **Moder:** Fatima az-Zahra', Profetens dotter. Därför är al-Hasan Profetens *sebt* (dotterson).

- **Farfar:** Profeten Muhammad ﷺ.
- **Kunya:** Abu Muhammad.
- **Helbröder:** al-Husayn, al-Muhsin, Zaynab och Umm Kulthum. Det sägs att han hade 20 bröder och 18 systrar från sin fars sida.

al-Hasans avkomma

al-Hasan hade många barn. adh-Dhahabi nämner **12 söner**, medan Fakhr ar-Razi nämner **13 söner och 6 döttrar**.

Söner:

- al-Hasan ibn al-Hasan
- 'Abdullah ibn al-Hasan
- Zayd ibn al-Hasan
- 'Amr ibn al-Hasan
- al-Husayn ibn al-Hasan
- Talha ibn al-Hasan
- al-Qasim ibn al-Hasan (dödad i Karbala' tillsammans med al-Husayn)
- Abu Bakr ibn al-Hasan (dödad i Karbala')
- Muhammad al-Akbar
- Muhammad al-Asghar
- Ja'far
- Hamza
- 'Abd ar-Rahman
- Ya'qub
- Isma'il

Döttrar:

- Fatima (mor till Muhammad al-Baqir och hustru till 'Ali ibn al-Husayn)
- Umm al-Hasan
- Umm al-Husayn
- Ruqayya
- Umm 'Abdullah
- Umm Salama

al-Hasans hustrur

Det råder oenighet om hur många hustrur han hade. adh-Dhahabi beskriver honom som **"mycket gift och mycket skild"**, och vissa källor nämner upp till **70 hustrur**, men många av dessa berättelser är svaga.

Bland de hustrur vars namn nämns:

- **Khawla bint Manzur al-Fazariyya** – mor till al-Hasan al-Muthanna.
- **Ja'da bint al-Ash'ath** – shiamuslimer hävdar att hon förgiftade honom, men sunnitiska lärda avvisar detta.
- **Umm Ishaq bint Talha ibn Obaydullah**
- **Umm Bashir bint Abi al-Mas'ud al-Ansari**
- **Hind bint 'Abd ar-Rahman ibn Abi Bakr**
- **Umm Kulthum bint al-Fadl ibn al-'Abbas**
- En slavkvinna från Thaqif
- 'A'isha al-Khath'amiyya
- En slavkvinna från Banu Shayban
- En slavkvinna från Banu 'Amr ibn Ahim al-Manqari

Hans födelse och uppväxt

Det finns olika uppgifter om hans födelseår, men den starkaste åsikten är att han föddes i **Ramadan år 3 hijri**.

När han föddes:

- Profeten ﷺ gav adhan i hans öra.
- Han tuggade dadlar och strök sin saliv i hans gom (*tahnik*).
- Han gav honom namnet **al-Hasan**.
- Han slaktade en *'aqiqa* för honom.
- Han omskars på den sjunde dagen.
- Fatima rakade hans hår och gav dess vikt i silver som allmosa.

Profeten ﷺ älskade honom djupt. Han bar honom, lekte med honom och lät honom rida på sin rygg under bönen. När någon sade:

”Vilket fint riddjur du rider, pojke!”

Svarade Profeten ﷺ:

”Och vilken fin ryttare han är.”

Han lärde honom dua, bland annat den kända bönen:

”O Allah, vägled mig bland dem Du väglett, ge mig hälsa bland dem Du gett hälsa...”

När Profeten ﷺ dog år 11 hijri var al-Hasan omkring **åtta år**. Hans mor Fatima dog kort därefter.

Hans liv under de rättleda kaliferna

Under Abu Bakr

Han var fortfarande ett barn, så historien nämner inga särskilda roller.

Under Omar

Omar älskade al-Hasan och al-Husayn och gav dem samma andel av krigsbytet som deltagarna i Badr: **5000 dinarer**.

Under Othman

al-Hasan och al-Husayn deltog i flera fälttåg:

- Erövringen av Nordafrika (26 hijri)
- Erövringen av Tabaristan (30 hijri)

När rebellerna belägrade Othman försvarade al-Hasan honom med två svärd och drev bort angriparna. Han sörjde djupt när Othman dödades.

Under 'Ali

Han flyttade med sin far till Kufa. Han deltog i:

- Slaget vid al-Jamal
- Slaget vid Siffin

Även om han ogillade strid, stod han på arméns högra flank.

Tog al-Hasan ibn 'Ali över kalifatet?

Ja. När 'Ali mördades år **40 hijri**, svor folket trohetsed till al-Hasan som kalif.

Den första som svor trohet var **Qays ibn Sa'd**, som sade:

"Jag svär trohet på Allahs bok, Profetens sunna och kampen mot upprorsmakare."

al-Hasan svarade:

"På Allahs bok och Profetens sunna – det räcker."

Samtidigt hade folket i Syrien svurit trohet till **Mu'awiya**.

Hur länge varade hans kalifat?

Hans kalifat varade i **sex månader**, vilket fullbordade de **30 år** som Profeten ﷺ förutsade:

"Kalifatet i min umma varar i trettio år, sedan kommer kungadöme."

Sunnitiska lärda räknar därför al-Hasan som **den femte rättleda kalifen**.

Varför avstod al-Hasan ibn 'Ali kalifatet till Mu'awiya?

Detta var uppfyllelsen av Profetens profetia:

"Denna son till mig är en ledare. Genom honom kommer Allah att skapa fred mellan två stora grupper av muslimer."

al-Hasan ville:

- Stoppa blodspillan
- Ena umman
- Återställa stabilitet

Han sade i sitt tal:

"Om detta styre är min rätt, så avstår jag det till Mu'awiya för att

skapa fred och skydda muslimernas blod.”

Han sade också:

”Jag ogillade denna värld och såg att folket i Kufa är ett folk som ingen kan lita på.”

Villkoren i fredsavtalet

Fredsavtalet mellan al-Hasan och Mu‘awiya innehöll:

- Att Mu‘awiya skulle styra enligt **Allahs bok, Profetens sunna och de rättleda kalifernas väg.**
- Att han **inte** skulle utse en efterträdare; efter hans död skulle ledaren väljas genom *shura*.
- Att folket i **Syrien, Irak, Hijaz och Jemen** skulle vara trygga.
- Att anhängarna till ‘Ali skulle vara trygga i sina liv, egendomar och familjer.

Hans relation till Mu‘awiya

Efter att ha avstått kalifatet återvände al-Hasan och Banu Hashim till Medina. Relationen mellan honom och Mu‘awiya var god. När al-Hasan besökte honom sade Mu‘awiya:

”Välkommen, du är Allahs Sändebuds son.”

Han gav honom **300 000** och gav ‘Abdullah ibn az-Zubayr **100 000**.

al-Hasans död må Allah vara nöjd med honom

Det råder oenighet om året:

- 49 hijri
- 50 hijri
- 51 hijri

Han var **47 eller 48 år** gammal.

Han bad sin bror al-Husayn att begrava honom i Profetens kammare om ingen motsatte sig det. När al-Husayn försökte göra detta stoppades han av **Marwan ibn al-Hakam**, så al-Hasan begravdes i **al-Baqi'**.

Källor

- Ibn Kathir: *al-Bidaya wa'n-Nihaya*
- Ibn Hajar: *al-Isaba*
- adh-Dhahabi: *Siyar A'lam an-Nubala'*
- Ibn Hazm: *Jamhara Ansab al-'Arab*
- Ibn 'Abd al-Barr: *al-Isti'ab*
- al-Baladhuri: *Ansab al-Ashraf*
- Ibn Sa'd: *at-Tabaqat al-Kubra*
- Ibn al-Athir: *Usd al-Ghaba*